

- Hoyt D.E. 1979. Practical methods for estimating volume and fresh weight of birds eggs. *Auk* 96: 73–77.
- Hötter H., van der Winden J. 2005. Numbers, distribution and protection of Black Terns *Chlidonias niger* breeding in Germany 1990–2003 with comparisons to the Netherlands. *Vogelwelt* 126: 179–186.
- Lampman K.P., Taylor M.E., Blokpoel H. 1996. Caspian Terns (*Sterna caspia*) breed successfully on a nesting raft. *Col. Waterbirds* 19: 135–138.
- Linz G.M., Bergman D.L., Blixt D.C., Bleier W.J. 1994. Response of Black Terns (*Chlidonias niger*) to Glyphosate-induced habitat alterations of wetlands. *Col. Waterbirds* 17: 160–167.
- Pyrovetsi M. 1997. Integrated management to create new breeding habitat for Dalmatian Pelicans (*Pelecanus crispus*) in Greece. *Environ. Manage.* 21: 657–667.
- Rabenold P.P. 1988. Survey of Black Terns (*Chlidonias niger*) breeding in Indiana. Indiana Department of Natural Resources, Indianapolis, IN.
- Shealer D.A., Buzzell J.M., Heiar J.P. 2006. Effect of floating nest platforms on the breeding performance of Black Terns. *J. Field Orn.* 77: 184–194.
- StatSoft Inc. 2007 – STATISTICA (data analysis software system), version 8.0.
- Strzałek M. 2004. Zielony wojownik w natarciu, czyli osoka w ekosystemach wodnych. *Wiad. Ekol.* 50: 81–107.
- Techlow A.F., III, Linde A.F. 1983. Forster's Tern nest platform study for 1983. Wisconsin Endangered Resources Report 7, Bureau of Endangered Resources, Madison, WI.
- van der Winden J. 2005. Black Tern *Chlidonias niger* conservation in the Netherlands – a review. *Vogelwelt* 126: 187–193.

Emilia Mróz

Katedra Zoologii, Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny
Prusa 12, 08-110 Siedlce,
mroz.emilia@wp.pl

Artur Goławski

Katedra Zoologii, Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny
Prusa 12, 08-110 Siedlce
artgo1@uph.edu.pl

Zbigniew Kasprzykowski

Katedra Ekologii i Ochrony Środowiska, Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny
Prusa 12, 08-110 Siedlce
zbykas@uph.edu.pl

Drugie stwierdzenie biegusa białorzytnego *Calidris fuscicollis* w Polsce

W godzinach porannych 4.07.2012, podczas kontroli pola refulacyjnego nad Zalewem Szczecińskim pod Świnoujściem (woj. zachodniopomorskie), zauważyliśmy biegusa *Calidris* sp.. Podczas stopniowego zbliżania się do ptaka i analizie zauważonych cech oznaczyliśmy ptaka jako dorosłego biegusa białorzytnego *Calidris fuscicollis* (fot. 1). Początkowo ptak żerował razem z kilkoma sieweczkami obrożnymi *Charadrius hiaticula*, brodziecami piskliwymi *Actitis hypoleucos* i biegusem rdzawym *C. canutus*, później trzymał się osobno, głównie żerując. Biegusa obserwowaliśmy łącznie ponad godzinę. Widoczność i warunki oświetleniowe były dobre, minimalna odległość wynosiła ok. 20 m, a sam ptak był stosunkowo płochliwy i czujny. Obserwacji dokonano przez lornetki 10×42 oraz lunety 20–60×80 i

Fot. 1. Biegus białorzutny *Calidris fuscicollis*, Świnoujście, lipiec 2012 (fot. M. Sotowiej) – *White-rumped Sandpiper, Świnoujście, July 2012*

25–50×80. Wykonaliśmy bogatą dokumentację fotograficzną, a także filmową. Ptak w momencie opuszczania przez nas miejsca obserwacji nadal pozostawał w tym samym miejscu, jednak poszukiwania w następnych dniach nie wykazały jego obecności.

Obserwowany ptak był nieco mniejszy od sieweczki obrożnej i wyróżniał się charakterystyczną, dość smukłą i wydłużoną sylwetką. Końce skrzydeł wyraźnie wystawały za ogon, a ponadto dobrze widoczna była silna projekcja lotek. Głowa była mała z zaskakująco stromym czołem i czarnym, nieco krótszym od długości głowy, delikatnym i lekko zagiętym ku dołowi dziobem. Nogi o proporcjonalnej długości były czarniawe. Ptak był w pełnej szacie godowej. Dolne barkówki charakteryzowały się czarnymi środkami i białymi lub szarymi obwódkami. Na górnych barkówkach znajdował się pas piór z rdzawymi obrzeżeniami, grzbiet z czarnym podłużnym kreskowaniem na białym tle. Wzdłuż barkówek dostrzeżalny był biały pas w kształcie V. Na głowie dało się obserwować szeroką jasnoszarą brew, ciemny kantarek oraz ciemniejszą, kreskowaną czapeczkę. Pokrywy uszne były brązowoszare, policzek gęsto kreskowany, a podbródek i gardło białawe. Piersz charakteryzowała się wyraźnym czarnym kreskowaniem, dość ostro odgraniczonym od czysto białego brzucha. Boki ciała były również wyraźnie kreskowane z częścią kresek w kształcie grocików skierowanych ku tyłowi. W locie był widoczny, lecz niezbyt wyraźny, cienki, jasny pasek skrzydłowy oraz rzucające się w oczy białe pokrywy nadogonowe tworzące dużą, jasną, nieprzedzieloną paskiem plamę, podobnie jak u biegusa krzywodziobego *C. ferruginea*. Obserwacja została zaakceptowana przez Komisję Faunistyczną jako drugie stwierdzenie biegusa białorzutnego w Polsce. Pierwszej krajowej obserwacji dokonano w dniach 28.–29.05.1998 w ujściu Pasłęki do Zalewu Wiślanego (Sikora 1998).

Lęgowiska biegusa białorzutnego rozciągają się wzdłuż arktycznej części Ameryki Północnej, od północno-wschodniej Alaski, poprzez północną Kanadę do południowej czę-

ści Ziemi Baffina. Zimuje w południowo-wschodniej części Ameryki Południowej (del Hoyo et al. 1996). Biegus białorzutny jest trzecim, po biegusie arktycznym *C. melanotos* i biegusie płowym *Tryngites subruficollis*, najczęściej zalatującym do Europy amerykańskim siewkowcem (Fraser et al. 2007). Najliczniej stwierdzany jest na Wyspach Brytyjskich, gdzie do 2005 roku odnotowano łącznie 617 os. (Fraser et al. 2007, Fraser & the Rarities Committee 2007, Milne & McAdams 2005). Wielokrotnie obserwowany był m.in. w Hiszpanii, Francji, Holandii – 37 os. do roku 2009, Norwegii – 42 stwierdzenia do roku 2009, Szwecji i Danii – po 22 stwierdzenia do roku 2009 czy w Niemczech – 31 stwierdzeń do roku 2010 (Ovaa et al. 2010, Deutsche Avifaunistische Kommission 2012, www.birdlife.no, www.netfugl.dk, www.softnet.org, www.tarsiger.com). Dalej na wschód i południe obserwowany był m.in. 7 razy w Finlandii, raz w Czechach, 4 razy na Węgrzech (www.birding.hu, www.birdlife.fi, www.tarsiger.com). W październiku 2012 nalot biegusa białorzutnego, bezprecedensowy w granicach Zachodniej Palearktyki, odnotowano na Azorach, gdzie stwierdzono co najmniej 700 ptaków (Anonymus 2012).

Summary: Second record of the White-rumped Sandpiper *Calidris fuscicollis* in Poland. On 4.07.2012 a White-rumped Sandpiper was seen and photographed in a reclamation field near Świnoujście, Western Pomerania. The description of the birds is given and occurrence in Europe is discussed. The record was accepted by the Avifaunistic Commission.

Literatura

- Anonymus 2012. Western Palearctic News. Birding World 25: 420–427.
- Deutsche Avifaunistische Kommission 2012. Seltene Vogelarten in Deutschland 2010. Seltene Vögel in Deutschland 1: 10–49. Dachverband Deutscher Avifaunisten, Münster.
- Fraser P.A., Rogers M.J. and the Rarities Committee. 2007. Report on rare birds in Great Britain in 2005: Part I: non-passerines. Brit. Birds 100: 16–61.
- Fraser P.A. and the Rarities Committee. 2007. Report on rare birds in Great Britain in 2006. Brit. Birds 100: 694–754.
- del Hoyo J., Elliott A., Sargatal J. (eds). 1996. Handbook of the Birds of the World. 3. Lynx Edition, Barcelona.
- Milne P., McAdams D.G. 2005. Irish Rare Bird Report – Interim Version. IRBF PDF.
- Ovaa A., Groenendijk D., Berlijn M. and CDNA. 2010. Rare birds in the Netherlands in 2009. Dutch Birding 32: 363–383.
- Sikora A. 1998. Pierwsze stwierdzenie biegusa białorzutnego *Calidris fuscicollis* w Polsce. Not. Orn. 39: 262–265.

Marcin Sołowiej

Zakole 46/7, 71-454 Szczecin
trochiloides@gmail.com

Zbigniew Kajzer

Wiosny Ludów 3/35, 71-471 Szczecin
atricilla@interia.pl

Pierwszy przypadek zimowania szablodzioba *Recurvirostra avosetta* w Polsce

Od dnia 17.09.2011 regularnie na stawach w zachodniej części doliny Baryczy obserwowano jednego młodocianego szablodzioba *Recurvirostra avosetta*. Początkowo ptak ten przebywał na odsloniętym, błotnistym dnie stawu Jeleni III i Stary w kompleksie Radziądz,